

СЕКЦІЯ 4. СУЧАСНІ МОДЕЛІ ТА ТЕХНОЛОГІЇ АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Атрашкова А.В., Лайко О.І.

Питання оцінки технічного розвитку підприємства

Проблема прискорення науково-технічного розвитку і підвищення на цій основі ефективності функціонування підприємств є однією з найбільш важливих, складних і поза сумнівом актуальних. Актуальність цієї проблеми визначається тим, що без здійснення технічного переозброєння і підвищення наукомісткості виробництва Україна в ХХІ столітті матиме мало шансів на рівноправну участь у світовій економіці. Ціллю роботи є визначення показників, які б об'єктивно визначили технічний розвиток підприємства.

Технічний розвиток підприємства - процес формування і вдосконалення техніко-технологічної бази підприємства, орієнтований на кінцеві результати його господарської діяльності за рахунок техніко-технологічних нововведень.

Цілями техніко-технологічних інновацій є:

- зниження конструктивно-технологічної складності виробів, що випускаються, за рахунок конструктивних нововведень;
- зниження матеріаломісткості виробів за рахунок застосування нових матеріалів;
- комплексна механізація і автоматизація технологічних процесів;
- застосування робототехніки, маніпуляторів і гнучких автоматизованих систем;
- зниження технологічної трудомісткості виробів і витрат ручної праці за рахунок підвищення технічного рівня і якості технологічного оснащення, інструментів, пристосувань, наукової організації праці;
- комплексна автоматизація і регулювання процесів управління виробництвом на основі електроніки і комп'ютерної техніки та ін.

Розвиток техніко-технологічної бази здійснюється за рахунок модернізації устаткування, технічного переозброєння, реконструкції і розширення, нового будівництва.

Вибір конкретного напрямку технічного розвитку підприємства проводиться на основі результатів діагностичного аналізу і оцінки техніко-організаційного рівня виробництва. Основні показники цієї оцінки :

- міра охоплення робітників механізованою і автоматизованою працею;
- технічна оснащеність праці (фондовооруженість праці і енергоозброєність праці);
- доля нових технологій в об'ємі або трудомісткості продукції;
- середній вік вживаних технологічних процесів;
- коефіцієнт використання сировини і матеріалів (вихід готової продукції з одиниці сировини);
- потужність (продуктивність) устаткування;
- питома вага прогресивного устаткування загалом його парку;
- середній термін експлуатації устаткування;

- коефіцієнт фізичного зносу устаткування;
- доля технічно і економічно застарілого устаткування в загальній його чисельності;
- коефіцієнт технологічної оснащеності виробництва (кількість застосованих пристосувань, оснащення і інструменту з розрахунку на одне робоче місце в основному виробництві);
- міра утилізації відходів виробництва та ін.

Управління технічним розвитком підприємства повинно включати: встановлення цілей і виявлення їх пріоритетів; вибір напрямів технічного розвитку; оцінку ефективності можливих варіантів рішень; складання програми технічного розвитку; коригування плану і контроль за виконанням передбачених програмою.

Таким чином, підвищення технічного розвитку підприємства може бути отримана за рахунок слідуючих нововведень:

- організаційні нововведення - це процеси освоєння нових форм і методів організації і регламентації виробництва і праці, а також інновації, що припускають зміни співвідношення сфер впливу (як по вертикалі, так і по горизонталі) структурних підрозділів, соціальних груп або окремих осіб;

- управлінські нововведення - цілеспрямована зміна складу функцій, організаційних структур, технології і організації процесу управління, методів роботи апарату управління, орієнтована на заміну елементів системи управління (чи усієї системи в цілому) з метою прискорення, полегшення або поліпшення рішення поставлених перед підприємством завдань;

- економічні інновації на підприємстві можна визначити як позитивні зміни в його фінансовій, платіжній, бухгалтерській сферах діяльності, а також в області планування, ціноутворення, мотивації і оплати праці і оцінки результатів;

- соціальні нововведення проявляються у формі активізації людського чинника шляхом розробки і впровадження системи удосконалення кадрової політики; системи професійної підготовки і удосконалення працівників; системи соціально-професійної адаптації знову прийнятих на роботу осіб; системи винагороди і оцінки результатів праці. Це також поліпшення соціально-побутових умов життя працівників, умов безпеки і гігієни праці, культурна діяльність, організація вільного часу;

- юридичні інновації - це нові і змінені закони і нормативно-правові документи, визначальні і регулюючі усі види діяльності підприємств;

- екологічні нововведення - зміни в техніці, організаційній структурі і управлінні підприємством, які покращують або запобігають його негативній дії на ту, що оточує.

Література:

1. Михайло Згуровський « Науково-технічний розвиток України за умов світової глобалізації»
2. Мойсеєнко І. П. «Інвестування»
3. Бойчик ІМ., Харів П.С., Хопчан М.І. «Економіка підприємств»
4. Закон України "Про підприємство"